

**Naturskyddsföreningen
Eksjö**

Verksamhetsberättelse 2019

Styrelsen för Naturskyddsföreningen Eksjö avger härmed följande redovisning för verksamhetsåret 2019.

Inledning

Föreningens verksamhet har i hög grad även i år präglats av föreningens motstånd mot den föreslagna bostadsbebyggelsen på jordbruksmarken kring Kvarnarps gård. Efter genomförda samråds- och granskningsskeden, där föreningen yttrat sig i skarpa ordalag, har kommunen nu antagit detaljplanen Trädgårdsstaden, trots en stark folkopinion – 1948 personer har skrivit på våra namnlistor. Eksjö Naturskyddsförening har överklagat ärendet (inlämnat före 23 december, som var sista dag för överklagning), men fler har överklagat ärendet. I övrigt har föreningens verksamhet 2019 haft en bra blandning av medlemsaktiviteter inriktade på naturupplevelser och utåtriktad informations- och upplysningsverksamhet.

Utgångspunkten för föreningens verksamhet har varit Naturskyddsföreningens gemensamma riktlinjer - att **rädda naturens liv**, att **främja människors hälsa** och att **verka för global solidaritet**. Arbetet sker i huvudsak efter tre strategier - **Naturkänsla**, **Konsumentmakt** och **Politisk påverkan**.

Verksamhet

Naturupplevelser

Fredag 19 april: **Vårvandring vid Hyttens kvarn** – vår traditionella träff på Långfredagen var välbesökt. Vi gjorde en kort vandring i det vårlika vädret och kunde konstatera att försärlan var på plats. Avslutning med fika och korvgrillning vid brasan.

Söndag 5 maj: **Fågelskådningens dag** – vi inledde besöket i Värne med att besöka kyrkmossen vid Mellby kyrka – såg en del sjöfågel – tofsvipa, snatterand, vigg, kricka, rödbena. Sedan gick vi från Hembydsgården ut mot tornet i Söraby. Vi fick bl.a. uppleva fiskgjuse, brun kärrhök, rördrom, mindre hackspett, steglits och gök. I ett härligt vårväder fick vi se eller höra 50 arter.

Tisdag 14 maj: **Vårvandring i Kvarnarps marker** – vi uppmärksammade de höga natur- och kulturvärdena som finns på jordbruksmarken kring Kvarnarps gård. Trots dessa värden fortsätter kommunen sin planering för bostadsbebyggelse i området, den s.k. ”Trädgårdsstaden”. Idag är det ett omtyckt rekreationsområde och en stark folkopinion har vuxit fram – 1948 har skrivit på våra protestlistor.

Lördag 18 maj: **Öppet hus på Fiskaretorpsåsen – möjlighet till bastubad** – allmänheten var inbjuden till Fiskaretorpet för att lära känna området, njuta av omgivningarna. Den vedeldade bastun var uppvärmd för den som kände för ett bad. En fikastund är alltid en högtidsstund i den fina naturen.

Torsdag 30 maj: **Gökotta i Borgmästarängen**, där vi följde med Friluftsförbundet i den tidiga morgonen för att lyssna in vårfåglarna. Vårfåglarna stämde upp i en intensiv kör.

Söndag 16 juni: **De Vilda Blommornas dag** – vi gjorde en utflykt till Hackareviken, ett naturreservat utanför Eksjö. Området är ett värdefullt lövskogsområde med intressanta växter. Där fick vi lära känna en del ovanliga växter som är kalkkrävande, t.ex. tandrot, gulplister, rödblåra och skogsstarr utöver de vanliga växterna. En samverkan mellan olika föreningar gav en stor uppslutning. Kampanjen sker i samarbete med Föreningen Smålands Flora, Svenska Botaniska Föreningen och Turistföreningen.

Lördag 3 augusti: **”Ångens Dag” - slåtter på Fiskaretorpsåsen** – i föreningens skötsel av Fiskaretorpsåsen ingår även en bit ångsmark på en av uddarna som ska slås med lie. I vackert väder och med de traditionella redskapen, lie, räfsa, vispesticka, bryne och högaffel genomfördes slåtern. Efter några timmars arbete bjöd föreningen på en välförtjänt fika.

Lördag 12 oktober: Vi bjöd in till **”En rundvandring i Skedhuts skogar”** för att låta kommunens skogsförvaltare Stefan Johansson berätta om intressanta händelser i området. Han visade att betesmarker har restaurerats, hur angreppen av granbarkborren ser ut, hur man återbeskogar med annat trädslag och att rätt träd sätts på rätt mark och hur viktiga trädridaerna längs vattendragen är – det blev en mycket intressant dag i skogen.

Onsdag 16 oktober: **Trivselträff på Hyttens kvarn** – under några timmar utförde vi lite tillsyn kring kvarnen, bl.a. gjorde vi ett nytt försök att täta dammen, nu med en tät duk längs dämnet – det gav bra effekt och vi hoppas på att vattennivån i dammen nu kan hållas på en normal nivå.

Lördag 26 oktober: **Ingemar Lind – ”Min vän fjällräven”** - naturfotografen Ingemar Lind var åter tillbaka i Eksjö för filmvisning. Ljudupplevelserna är unika med den eviga fjällvinden, bäckarnas porlande och fjällfåglarnas sång. Fjällräven är den djurart han beundrar mest – en tundrans schakal, anpassad till ett liv på högfjället gör den till den verkliga överlevaren.

Söndag 27 oktober: **”Trivselträff på Fiskaretorpet”** – en höstdag med blå himmel och vind så att det bet i kinderna. Trots det gjordes en rundvandring innan vi fick värma oss vid den öppna spisen och dricka vårt kaffe. För den som kände för ett bad var bastun uppvärmd.

Lördag 2 november: **Höstträff vid Hyttens kvarn** – bjöd på en disig och fuktmättad dag då skogens alla dofter träder fram. Vi besökte den lilla mossen, omgiven av skog, alldeles i närheten av torpet, där mossor, lavar och tranbär trivs. Vi avslutade med lite samtal vid brasan när vi tog en kopp kaffe av vår medhavda fika

Torsdag 5 december: Vi gjorde en **”Vandring på Höglandsleden”** tillsammans med Friluftsförbundet från Persö till Hyttens kvarn. Det finns numera flera olika vandringsleder att följa i Skedhultsområdet. Vid Hytten var det uppehåll för fika.

Lördag 28 december: **Mellandagsträff på Fiskaretorpet** – bjöd på solsken, efter en lång period av bara molnigt väder, isen hade delvis lagt sig och allt var stilla och många var på plats. Det är en tradition att träffas denna dag under lite mysiga förhållanden. Stugan blev full när det var fikadags. Det var pyntat i stugan, brasan och ljusen var tända, det bjöds på glögg och pepparkaka. De som kände för ett bastubad hade möjlighet till det.

Konsumentmakt/Förändrad livsstil

Lördag 7 december: **”Eksjö julmarknad”** – Föreningen vill synas där människor finns. Eksjö julmarknad är ett utmärkt tillfälle att visa upp vår verksamhet, bjuda på glögg och pepparkakor och värva medlemmar. Vi höll till på Krusagårdens innergård.

Handla Miljövänligt 2019

Årets MVV var en fortsättning på fjolårets tema ”**Fixa grejen**” men i år uppmanade man till att dela mera. Många av oss har prylar hemma som vi inte använder och som kan få ett nytt liv hos någon annan. Byt med varandra. Allt för att man vill inspirera till att minska konsumtionen av nya prylar. Är vi redo för en köpfri månad av nya prylar?

Lördagen 30 mars - som en del av **Earth Hour** genomfördes en **cykelfixardag i samarbete med Cykelsmedjan**. Många passade på att vårserva sin cykel. Vi samarbetade också med Café Gamla Stan där cykelkunderna fick rabatterad fika.

Lördag 6 april: **Miljövänliga dagen -”Sveriges största klädbytarparty”** - klädbyttardagen skedde i samarbete med Stadsbiblioteket i Eksjö och Tjejjouren. I år bytte vi även böcker. Vi hade en utställning på biblioteket tre veckor före byttardagen. Det kommer fler och fler besökare för varje år. I år kom 315 bytare och 652 plagg bytte ägare. 8 medlemmar hjälpte till. Vi värvade 2 nya medlemmar.

Lördag 27 april: En ”**Lappa, laga fixar-dag**”, genomfördes i samarbete med Röda korset. Maggan Samuelsson från Sysmedjan var inspiratör och 11 personer deltog.

Vi har gjort en uppföljning av inventeringen av Miljömärkt i badrummet som gjordes på Riks initiativ 2016. Den gjordes i år i mars/april på Coop, ICA och på Apoteket och den visade att det var marginell skillnad på miljömärkta produkter i butikerna.

På Riks initiativ har vi gjort en inventering på återvinningscentralen i Eksjö för **insamling av lysrör/lågenergilampor** och om man kan lämna prylar som någon annan kan ta hand om. I Eksjö går det inte att lämna prylar som någon kan återanvända. Insamling av lågenergilampor ligger i ett öppet kärl men med bra ventilation. Inventeringen gjordes i juli.

Tre medlemmar deltog i regionupptakten i Blekinge.

Den 7 sept. började vi MVV med att delta i **klimatveckan med en loppis och åkerbrukardag** - i samarbete med **Björkas Bytt och Nytt**. Vi höll i en tipspromenad med klimatfrågor och visade på vad man kan göra i stället för att köpa nytt. 4 medlemmar var behjälpliga.

Värvade 4 medlemmar, varav ett var familjemedlemskap.

Den 30 nov, alltså dagen, efter Black Friday, anordnades en **Prylbyttardag** som motvikt till Black Friday. Många bra saker lämnades in och 111 prylar bytte ägare. Ca 85 personer besökte oss. Roligt var att flera barnfamiljer kom. Vårt **Matsvinns kafé** bestod av bröd som blivit över från gårdagen och skänkts av Café Princess och Lennarts Café. Det var uppskattat. Marknadsföringen bestod av 3 veckors skyltning på biblioteket, uppsatta löpsedlar, facebook, annons och ett reportage i SmT. 6 medlemmar hjälpte till.

Vi har delat ut **50 ex av Sveriges Natur** till mottagningar på sjukhuset och till tandläkarmottagningar.

Huvudansvariga för aktiviteterna inom området ”Handla Miljövänligt” har varit Lea Petersson, Birgit Andersson, Gunnel Johansson och Britt-Mari Johansson.

Politisk påverkan

Yttranden och överklagning av detaljplanen Trädgårdsstaden

Föreningen har initierat och drivit ett kraftfullt motstånd mot förslaget till detaljplanen Trädgårdsstaden, vilket kommer att innebära att 32 ha jordbruksmark ska bebyggas med bostäder kring Kvarnarps gård. Även Fobo Eksjö/Nässjö, som driver anläggningen "Fobos Trädgård" har ingått i arbetsgruppen för "Bevarande av jordbruksmarken i Kvarnarp".

Under året har föreningen yttrat sig över granskningshandlingar inför kommunens beslut om att anta planen. Kommunen har sedan antagit planen – föreningen har därefter överklagar beslutet till Mark-och Miljödombstolen. På Eksjö Marknad, 11 sept., informerade vi marknadsbesökarna om kommunens planer - och fick mycket uppmuntran och stöd för vårt arbete.

Earth Hour – "Kraftsamla för klimatet" - i samarbete med kommunen och andra föreningar genomfördes klimatmanifestationen Earth Hour på Stora Torget i Eksjö. Vårt klimatnätverk var ansvariga för fackeltåget som gick från Järnvägsparken till Torget. På en scenvagn på torget framfördes sedan teater, eldslukare, musik och sång. Tidigare på dagen samarbetade föreningen med Cykelsmedjan om skötsel av cyklar.

"FridaysForFuture" är en annan klimataktivitet som ägt rum under hösten. I spåren av Greta Tunbergs uppmärksammade klimatengagemang har klimataktiviteter genomförts över hela världen. Den mest uppmärksammade var "FridaysForFuture" eller "StrikeForFuture" den 27 september. Föreningsmedlemmar har genom klimatnätverket deltagit i dessa på Stora Torget i Eksjö.

Skedhults skogar

Föreningen har regelbundet kontakt med kommunens förvaltare och följer vilka skötselåtgärder som genomförs. Viss avverkning och gallring kring Hytten-miljön har utförts, vilket har öppnat upp landskapet kring kvarnen. I en programpunkt under hösten gjordes en rundvandring tillsammans med förvaltaren. Föreningen är mån om att skogarna sköts så att höga biologiska värden och friluftsvärden tillvaratas och gör området både mer attraktivt och mer besöksvärt.

Yttranden över aktuella ärenden:

- **Kraftledning 130 kV** för anslutning av vindkraftparken, Bruzaholm
- Ansökan för **täkt av berg, Hagersryd 5:1**, m.fl. Eksjö – samråd
- Yttrande – **tillstyrkt** förslaget till **naturreservatet Alversjöskogen**, remiss från Länsstyrelsen

Övriga föreningsfrågor

Kretsens hemsida används för att informera om programutbudet och annan aktuell information. Information om genomförda aktiviteter har samlats under arkiv.

En **facebook-grupp** har öppnats för **Eksjö Naturskyddsförening** (40 medlemmar) där vi kan redovisa våra aktiviteter och få synpunkter på vår verksamhet.

Helena Takki är vår **kontaktperson på Studieförbundet**.

Den 8 april och 30 september genomfördes **städdagar i föreningslokalen Röda Stugan** tillsammans med Friluftsförbundet.

Föreningen har varit inbjuden till information om den nya verksamheten på Kvarnarps gård. Huset har byggts om till **HVB-hem** och inflyttning skedde under hösten och drivs av Stuveryd HVB AB.

Övriga aktiviteter

Försäljningen av fågelfröer har erbjudits medlemmarna - solros, viltfågel, hampfrön och jordnötter. Det är ett viktigt kosttillskott för fåglarna under vinterperioden - 1655 kg såldes.

Eksjö Klimatnätverk

Eksjö Klimatnätverk, som har tillkommit på initiativ av föreningen, träffas då och då för att diskutera klimatfrågan. Nätverket fungerar som opinionsbildare i klimatfrågor. I år fick nätverket en viktig roll i motståndet mot detaljplanen Trädgårdsstaden.

Föreningens gemensamma arbete – projekt.

Hyttens kvarn – bibehålla torpmiljön/fisktrappa/skydd kring ån

Nifsarpsmaden – skötsel av naturstigen

Fiskaretorpsåsen – föreningsstuga/bastu/markskötsel

Översyn av Höglandsleden – Borgmästarängen – Eksjö Camping - Klinten (22 km).

Skötselobjekt

Föreningen ansvarar för **skötseln av torpen Hyttens kvarn och Fiskaretorpet** som vi med förenade ansträngningar hjälps åt att sköta och förbättra. Därför anordnas varje vår och höst särskilda arbetsdagar som annonseras ut i programbladet – för Hyttens kvarn var det 16 oktober och för Fiskaretorpet 18 maj och 27 oktober. Ju fler vi är som deltar desto mer kan vi få gjort. Det finns alltid något för alla. Det som görs är löpande skötsel som slåtter och att hålla snyggt i och omkring husen. Vi utför även guidningar för grupper som besöker torpen. I år har det lagts taksteg på Fiskaretorpets tak för att kunna utföra sotning. Ett äppelträd har planterats till minne av Arne Helleblad, som gjorde stora insatser på torpet.

En annan verksamhet som bedrivs vid **Fiskaretorpet är bastubad** för den som känner för det mot en liten avgift – men man ska vara medlem för att få använda bastun. Bastun ägs av föreningen och man får hjälp att komma igång.

Representation vid stämmor och konferenser

Föreningen deltog vid Länsförbundets årsstämma i Tranås den 13 april, vid kretskonferensen i Vaggeryd den 23 februari och klimatkonferensen i Jönköping den 4 september.

Klimatrådets Fokusgrupp FEJS: Sven-Åke har representerat Länsförbundet och ingått i en av Klimatrådets fokusgrupper – ”Förnybar Energi, Jord- och Skogsbruk”. Den har bl.a. förberett och genomfört ett seminarium om skogen och ett om mat-och klimat.

Emåförbundet: Sven-Åke ingår i Emåförbundets styrelse som representant för Naturskyddsföreningen. Förbundet ansvarar för vattenvården inom Emåns avrinningsområde på uppdrag av de åtta kommunerna längs Emån, men även andra verksamheter som är beroende av eller påverkar Emån.

Medlemmar

Antalet medlemmar var vid årsskiftet **2019/2020** (2018/2019) - **totalt 535** (552) stycken, varav **305 (304) huvudmedlemmar** och **230 (248) familjemedlemmar**.

Styrelse

Styrelse för verksamhetsåret har varit:

Ordförande Sven-Åke Svensson
Sekreterare Margareta Eriksson
Ledamot Lilli Offenbartl
Ledamot Börje Ekeroth
Ledamot Birgit Andersson
Ledamot Per-Ola Turesson
Extern kassör Ulf Johansson

Styrelsen har under året haft **9 protokollförda sammanträden**.

Årsmötet hölls på Eksjö Stadsbiblioteket den 19 februari, med sedvanliga årsmötesförhandlingar. 31 personer var på plats. Tema för kvällen var **”Nej till Trädgårdsstaden”** Förslaget till detaljplanen Trädgårdsstaden i Kvarnarp är under diskussion. 32 hektar jordbruksmark riskerar att exploateras för bostäder. Föreningen har motsatt sig detta med anledning av att stora natur - kultur - och friluftsvärden kommer att gå förlorade. Under 2019 kommer ärendet att avgöras.

Styrelsen ser varje år över de grupper/personer som hjälper till med tillsyn och åtgärder – under 2019 var följande personer aktiva representanter för sin verksamhet:
(understrukna namn är kontaktpersoner mot styrelsen)

Handla Miljövänligt	<u>Lea Petersson</u> , B-M Johansson, Birgit Andersson, Gunnel Johansson
Fiskaretorpet	<u>P-O Turesson</u> , Börje Ekeroth, Uno Björkman
Fiskaretorpets bastu	<u>P-O Turesson</u> , Börje Ekeroth, Stina Ekeroth
Hyttens kvarn	<u>Uno Björkman</u> , Sven-Åke Svensson
Nifsarpsmaden	<u>Sven-Åke Svensson</u>
Höglandsleden	<u>Karen Lund</u> , <u>Lilli Offenbartl</u>
Samordnare för förplägnad	<u>Yvonn Svensson</u> , Lilli Offenbartl, Birgit Andersson
Fågelfröförsäljning	<u>Sven-Åke Svensson</u> , Sven-Olov Lindahl
Föreningslokalen	<u>Britt-Mari Johansson</u>
Hemsidan	<u>Margareta Eriksson</u>
Facebook	<u>Sven-Åke Svensson</u>
Medlemsombud	<u>Margareta Eriksson</u>
Klimatnätverket	<u>Sven-Åke Svensson</u> , Stine Krabbe-Svensson
Programbladet	<u>Sven-Åke Svensson</u>

Eksjö Naturskyddsförening		
Resultatrapport		
Intäkter	Ar 2019	Ar 2018
Medlemsavgifter	9 580,00	9 560,00
Skötselersättning	10 840,00	10 840,00
Försäljning div.	25 585,00	27 615,00
Bastu	3 680,00	3 800,00
Övriga intäkter	7 299,00	2 725,00
Summa Intäkter	56 984,00	54 540,00
Kostnader		
Inköp material och varor	- 23 849,00	- 23 320,00
Lokalhyra	- 6 311,00	- 13 884,00
Annonser	- 3 918,75	- 5 240,00
Fastighetsförsäkring	- 1 200,00	
Trycksaker	- 2 605,00	
Porto	- 5 697,00	- 5 759,00
Bankkostnader	- 1 021,50	- 1 000,00
Föreläsning	- 3 236,76	
Lämnade gåvor	- 1 059,90	
Utbildning och reseersättn.	- 1 736,00	
Övriga kostnader	- 3 870,58	- 12 573,00
Summa Kostnader	- 54 505,49	- 61 776,00
Intäkter	56 984,00	54 540,00
Kostnader	- 54 505,49	- 61 776,00
Resultat	2 478,51	- 7 236,00
Eksjö 2020-02-18		
		
Ulf Johansson		
Kassör		

Eksjö Naturskyddsförening	
Balansrapport per 2019-12-31	
Tillgångar	
Bank Swedbank	29 511,38
Bank Swedbank	139 989,12
Summa Tillgångar	169 500,50
Skulder	
Eget kapital	167 021,99
Redovisat resultat	2 478,51
Summa Skulder	169 500,50
Eksjö 2020-02-18	
<i>Ulf Johansson</i>	
Ulf Johansson	
Kassör	

Ett stort tack!

Styrelsen vill framföra ett stort tack till alla som på olika sätt varit med och organiserat, genomfört och deltagit i föreningens olika aktiviteter. Det är tillsammans vi kan bedriva en framgångsrik verksamhet där människor får hjälp att handla miljövänligt, möjlighet till naturupplevelser och att vi kan påverka och förändra.

Eksjö 2020-02-18

Sven-Åke Svensson

Lilli Offenbartl

Margareta Eriksson

Börje Ekroth

Birgit Andersson

Per-Ola Turesson